

Isaac Asimov

PREDCHRA

K NADÁCI

Šiesta kniha

Ljndeni

Predohra k nadácii

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Isaac Asimov

Predohra k nadácii – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

PREDCHRA
K NADÁCI

Isaac Asimov

**PREDCHRA
K NADÁČII**

Z angličtiny preložil Patrick Frank

Ljndeni

Isaac Asimov: *Prelude to Foundation*
Copyright © 1988 by Nightfall, Inc.
Illustration de couverture © Alain Brion, 2023
Translation © Patrick Frank, 2023
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2023

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN tištěné verze 978-80-566-3653-4
ISBN e-knihy 978-80-566-3748-7 (1. zveřejnění, 2023) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-566-3749-4 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-566-3747-0 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

Jennifer „Zelenej ceruzke“ Brehlovej,
najlepšej a najpracovitejšej redaktorke
na celom svete.

OBSAH

1.	Matematik	11
2.	Útek	39
3.	Univerzita	63
4.	Knižnica	83
5.	Strecha	109
6.	Záchrana	137
7.	Mykogén	159
8.	Slnkomoc	183
9.	Mikrofarma	209
10.	Kniha	233
11.	Sakratórium	257
12.	Orlie hniezdo	287
13.	Výmenník	315
14.	Billibotton	347
15.	Prestrojenie	373
16.	Policajti	395
17.	Wye	419
18.	Prevrat	445
19.	Dors	469

CLEON I. [...] posledný imperátor Antunovskej dynastie. Narodil sa v roku 11 988 galaktickej éry, rovnako ako Hari Seldon. (Predpokladá sa, že neraz spochybňovaný dátum Seldonovho narodenia upravili tak, aby bol rovnaký ako u Cleona, s ktorým sa krátko po príchode na Trantor mal aj osobne stretnúť.)

Na imperiálny trón zasadol v roku 12 010 ako dvadsaťdvaročný a jeho vláda predstavuje nečakane pokojné obdobie uprostred turbulentných čias. Nepochybne sa o to zaslúžili aj schopnosti najvyššieho imperiálneho radcu Eta Demerzela, ktorý svoje pôsobenie pred verejnosťou tajil tak kvalitne, že sa o ňom takmer nič nevie.

Samotný Cleon [...]

GALAKTICKÁ ENCYKLOPÉDIA *

* Všetky citácie z Galaktickej encyklopédie sú reprodukované zo 116. vydania z roku 1020 n. l. Použité s dovoľením Galaktickej tlačovej služby, Terminus.

I

MATEMATIK

I

Cleon potlačil zívnutie a opýtal sa: „Demerzel, nepočul si náhodou o človeku menom Hari Seldon?“

Bol imperátorom vyše desať rokov a niekedy sa mu pri výkone štátnických povinností darilo vyzeráť takmer vznešene. Zvládol to napríklad na holograme, ktorý stál vo výklenku za ním. Bol umiestnený tak, aby jednoznačne dominoval ostatným vyobrazeniam jeho predkov.

Ten hologram však nebol celkom verný, lebo aj keď mal rovnako svetlohnedé vlasy na ňom aj v realite, na holograme boli trochu hustejšie. V skutočnosti mal trocha nesúmernú tvár s ľavým koncom hornej pery posunutým vyššie ako pravý, čo sa na holograme z akéhosi dôvodu neodrazilo. Keby sa k nemu postavil, bol by o celé dva centimetre nižší ako zobrazená postava s výškou 1,83 metra. Nižší a možno aj zavalitejší.

Samozrejme, hologram predstavoval oficiálny portrét z korunovácie, keď bol predsa len o čosi mladší. Aj dnes vyzeral celkom mlado a príťažlivo, a keď ho nezamestnávali prísne štátnické povinnosti, vedel mať dobrosrdečnú tvár.

Demerzel nahodil úctivý tón, ktorý si tak dlho kultivoval, a opáčil: „Hari Seldon? To meno mi nič nehovorí, vaša výsosť. Mal by som o ňom vedieť?“

„Včera ho spomínal minister vied a náuk. Mysleli sme si, že ho poznáš.“

Demerzel sa zamračil, no len veľmi mierne, lebo v prítomnosti imperátora sa nik príliš nemračil. „Vaša výsosť, minister vied a náuk ho v prvom a základnom rade mal spomenúť predomnou ako vrchným radcom. Ak vašu výsosť budú zo všetkých strán zasypávať...“

Cleon zdvihol ruku a Demerzel stíchol uprostred vety. „No tak, Demerzel! Človek nemôže večne trvať len na formalitách. Včera sme sa na večernej recepcii stretli s ministrom. Venovali sme mu pár slov a on na nás vybafoľ práve toto. Nemohli sme ho len tak zahriaľnúť a vlastne nás to aj teší, lebo nás to zaujalo.“

„Akým spôsobom, vaša výsosť?“

„Vieš, nežijeme v časoch, keď by sa všetci išli potriať za vedami, ako je matematika. Táto móda už z nejakého dôvodu pominula. Možno sa už všetko potrebné objavilo, čo povieš? Na druhej strane sa však zdá, že aj dnes by sa mohli stať zaujímavé veci. Aspoň to, čo sme včera počuli, znelo zaujímavo.“

„Od ministra vied a náuk, vaša výsosť?“

„Áno. Vavel, že tento Hari Seldon vystúpil na matematickom sympóziu tu na Trantore – z nejakého dôvodu sa koná každých desať rokov – s tvrdením, že dokázal možnosť matematického predpovedania budúcnosti.“

Demerzel si dovoľil náznak úsmevu. „Buď sa minister vied a náuk mýli – koniec koncov, nepatrí medzi najbystrejších –, alebo je pomýlený ten matematik. Predpovedanie budúcnosti nie je nič iné len detinská predstava o čaroch a kúzloch.“

„Naozaj, Demerzel? Ľudia v také veci niekedy veria.“

„Ľudia niekedy veria v kadečo, vaša výsosť.“

„Ale veria aj v toto. Preto je jedno, či bude daná predpoveď presná, alebo nie. Ak nám ten matematik predpovie dlhú a šťastnú vládu, čas prosperity a mieru pre celé Impérium... No nebolo by to výborné?“

„Rozhodne by sa to dobre počúvalo, vaša výsosť, ale načo by to bolo dobré?“

„Nuž, keď tomu ľudia uveria, zariadia sa podľa toho. Mnoho proroctiev sa naplnilo len preto, lebo im ľudia uverili. Veď sa im aj hovorí ‚sebanaplňujúce proroctvá‘. Keď nad tým teraz premýšľame... Nemáme to vysvetlenie práve od teba?“

„Asi áno, vaša výsosť,“ prisvedčil Demerzel. Neprestajne ho pritom sledoval, akoby sa snažil odhadnúť, k akým záverom vie dôjsť aj bez cudzej pomoci. „Keby to však bola pravda, dané pro-roctvo by mohol vyriešiť ktokoľvek.“

„Ale nie všetkým by aj rovnako verili, Demerzel. Matematik by svoje závery mohol podložiť matematickými vzorcami a terminológiou, takže by mu nik nerozumel a všetci by mu verili.“

Demerzel vyhlásil: „Ako vždy, aj teraz sú vaše slová dokonale správne, vaša výsosť. Žijeme v neľahkých časoch, keď by sa zišlo upokojiť populáciu niečím, čo si nevyžaduje ani peniaze, ani vojenské úsilie – ktoré v nedávnej minulosti narobilo viac škody ako úžitku.“

„Presne tak, Demerzel,“ súhlasil nadšene imperátor. „Tak nám toho Hariho Seldona prived'. Tvrdíš, že máš natiahnuté nitky do všetkých kútov nášho turbulentného sveta, tak nám doved toho matematika. Chceme ho vidieť.“

„Vaše želanie mi je rozkazom, výsosť,“ prikývol Demerzel, ktorý už mal Seldona bezpečne pod kontrolou. V duchu k tomu dodal, že musí pochváliť ministra vied a náuk za dobrú prácu.

2

Hari Seldon nebol ktovieako pôsobivý. Rovnako ako imperátor Cleon, aj on mal tridsaťdva rokov, meral však len 1,73 metra. Mohol sa pýšiť akurát tak hladkou a veselou tvá-

rou, tmavohnedými vlasmi, ktoré miestami vyzerali až takmer čierne, a oblečením, z ktorého priam sršal provinčný nádych.

Pre tých, ktorí ho neskôr poznali ako mýtického poloboha, by bolo takmer svätokrádežné, že nemá biele vlasy, starú vráskavú tvár a nenápadný úsmev, z ktorého vyžaruje hlboká múdrosť – a že nesedí na invalidnom vozíku. Aj neskôr, v oveľa pokročilejšom veku, si však uchoval optimistickú povahu. To sa musí uznať.

Teraz, vo veku tridsaťdva rokov, mal v očiach mimoriadne optimistický výraz, lebo mohol predstaviť svoje pojednanie na Deceniálnom sympóziu a dokonca ním aj vzbudil záujem. Starý Osterfith mu kývol hlavou a povedal: „Originálne, mladý muž. Veľmi originálne.“ Od človeka jeho rangu to bolo uspokojivé. Veľmi uspokojivé.

Teraz však došlo k novému nečakanému vývoju a on si nebol istý, či má cítiť ešte väčšie uspokojenie a optimizmus alebo naopak.

Uprene hľadel na mladíka v uniforme s hviezdnu loďou a so slnkom na ľavom rukáve.

„Poručík Alban Wellis,“ predstavil sa dôstojník imperiálnej gardy a ukázal mu služobný preukaz. „Nasledujte ma, prosím.“

Samozrejme, bol aj ozbrojený a vonku na chodbe stáli dvaja ďalší. Seldon vedel, že napriek jeho opatrnej zdvorilosti nemá na výber, to mu však nebránilo žiadať ďalšie informácie. „Za imperátorom?“ opýtal sa.

„Mám vás odprevadiť do paláca, pane,“ odvetil Wellis. „Nižaké ďalšie pokyny som nedostal.“

„Ale prečo?“

„To mi nevysvetľovali, pane. Dali mi len prísny rozkaz dostať vás do paláca – akýmkoľvek spôsobom.“

„To mi znie, akoby ste ma zatýkali. Nespravil som nič, za čo by ste mohli!“

„Radšej povedzme, že ste dostali čestný sprievod – ak nás už nebudete ďalej zdržiavať.“

Už ich nezdržiaval. Pevne stisol pery, aby predišiel ďalším otázkam, kývol hlavou a vykročil. Aj keby ho viedli na stretnutie s imperátorom, kde dostane oficiálnu pochvalu, nijako výrazne ho to netešilo. Bol za Impérium v tom zmysle, že súhlasil s mierom a jednotou celého ľudstva, nebol však za tohto konkrétneho vládcu.

Poručík šiel pred ním a zvyšní dvaja za ním. Seldon sa cestou usmieval na ľudí a snažil sa tváriť, akoby ho nič netrápilo. Pred hotelom nastúpili do služobného vozidla. (Hari prebehol rukou po čalúnení a musel uznať, že ešte nikdy nevidel nič tak dokonale prepracované.)

Nachádzali sa v jednej z najbohatších sekcií Trantoru. Kupola tam bola taká vysoká, že ste mali pocit otvoreného priestoru, a človek – dokonca aj Hari Seldon, ktorý sa narodil a vyrástol na otvorenom svete – by odprisahal, že ho zalieva slnečný svit. Aj keď ste nevideli žiadne slnko ani tieň, vzduch tam bol voňavo žiarivý.

Potom sa to zmenilo. Kupola zmizla a nahradili ju oveľa tesnejšie steny, lebo sa presúvali po uzavretej ceste. V pravidelných intervaloch sa na nej objavovali symboly hviezdnej lode a slnka, čo (podľa Seldona) znamenalo, že je vyhradená pre služobné vozidlá.

Pred nimi sa otvorili dvere, a len čo cez ne rýchlo prefrčali, hneď sa zase zavreli. Ocitli sa na otvorenom priestranstve – skutočne otvorenom, nie iba simulovanom. Boli na

začiatku stopäťdesiatich štvorcových kilometrov jediného miesta pod holým nebom na celom Trantore – toho, na ktorom stojí imperiálny palác. Seldon by sa tam veľmi rád poprechádzal – nie kvôli palácu, ale preto, že tam je aj imperiálna univerzita, a čo je zo všetkého najdôležitejšie, aj galaktická knižnica.

Zároveň to však znamenalo, že prešli z riadeného prostredia v uzavretom planetárnom meste do otvorených parkov a lesov, kde bolo slnko schované pod príkrovom mrakov a pod košeľu prenikal nepríjemne studený vietor. Hari stisol kontakt na zavretie okna.

Vonku bol pochmúrny deň.

3

Seldon si vôbec nebol istý, či sa stretne priamo s imperátorom. Zrejme to bude len nejaký štátny úradník, nejaký imperiálny sluha štvrtého alebo piateho rangu, ktorý o sebe pyšne vyhlasuje, že hovorí v imperátorovom mene.

Koľko ľudí sa kedy stretlo s imperátorom? Priamo s ním, nielen s jeho hologramom? Koľko ich videlo skutočného, hmotného imperátora, ktorý nikdy neopúšťa imperiálne pozemky, po ktorých sa teraz rúti aj on sám?

Ich počet musel byť zanedbateľne malý. Dvadsaťpäť miliónov svetov, každý s miliardou alebo aj viac obyvateľmi – a koľko z tých kvadriliónov mohli kedy uzrieť živého imperátora? Tisíc?

A záleží na tom vôbec? Imperátor je len symbol Impéria – tak ako hviezdna loď a slnko, no oveľa menej skutočný a rozšírený. To skôr jeho vojaci a úradníci, ktorými sa všetky svety priam hemžia! To oni reprezentujú Impérium ako ťažké bremeno na pleciach poddaných. Predstavujú ho oni, nie imperátor.

Preto keď ho uviedli do stredne veľkej, prepychovo zariadenej miestnosti s mladým mužom, ktorý sedel na kraji stola a hompálal nohou vo vzduchu, dosť ho zaskočilo, že by sa nejaký imperiálny úradník vedel správať tak nonšalantne. Sám sa znova a znova stretával len s úradníkmi – najmä s tými v imperiálnej službe –, kto-

rí sa tvárili, akoby práve na ich pleciach ležala váha celej galaxie. Čím nižšie mali postavenie, tým vážnejšie a hrozivejšie sa tvárili.

Toto by potom mohol byť úradník, ktorý je tak vysoko a slnko moci mu svieti tak jasne, že ho nepotrebuje zastierať mračnami temných výrazov.

Nebol si istý, nakoľko to naňho malo zapôsobiť, ale vravel si, že bude lepšie pomlčať, kým sa neozve ten druhý.

Mladík povedal: „Ty si Hari Seldon, nemáme pravdu? Ten matematik.“

Hari na to zareagoval len strohým: „Áno, pane.“ A ďalej čakal.

Neznámy nad tým mávol rukou. „Správne by to malo byť, vaša výsosť, ale my aj tak neznášame oficiality. Nič iné tu nezažívame a lezie nám to na nervy. Sme tu sami, takže si môžeme užiť trocha neformálnosti. Sadni si, profesor.“

Asi v polovici jeho prejavu si Seldon uvedomil, že hovorí s Cleonom, prvým tohto mena, a až mu to vyrazilo dych. Keď sa mu lepšie prizrel, musel uznať istú podobnosť medzi ním a oficiálnym hologramom. Ten sa neustále objavoval v správach, no Cleon bol na ňom impozantnejší, vyšší, majestátnejší a totálne meravý.

No a teraz mal pred sebou originál, ktorý vyzeral celkom... tuctovo.

Radšej sa ani nepohol.

Imperátor sa trocha zamračil a s panovačnosťou, ktorá sa prejavuje, aj keď sa jej chce aspoň načas zbaviť, zavelil: „Povedali sme sadnúť! Tam, do toho kresla! Pohyb!“

Seldon ho bez dychu poslúchol. Nedokázal sa prinútiť ani k minimálnemu „Áno, vaša výsosť“.

Cleon sa usmial. „Hneď je to lepšie. Takto sa môžeme porozprávať ako dvaja normálni ľudia, ktorými vlastne aj sme, keď sa zbavíme oficialít. Čo povieš, hm?“

Seldon opatrne nadhodil: „Ak to vraví vaša imperiálna výsosť, tak je to rozhodne pravda.“

„Ale no tak! Načo toľká opatrnosť? Chceme sa s tebou rozprávať ako rovný s rovným. Rozhodli sme sa, že nám to vyhovuje, tak sa nám neprotiv!“

„Áno, vaša výsosť.“

„Stačí prosté ,áno‘, človeče! Vari sa nenájde spôsob, ako ťa k tomu primat?“

Cleon naňho vrhol pohľad, ktorý Harimu pripadal celkom živý a plný záujmu.

Nakoniec vyhlásil: „Nevyzeráš ako matematik.“

Až teraz sa Hari dokázal aj pousmiať. „Vlastne ani neviem, ako by mal taký matematik vyzerat', vaša impe...“

Cleon varovne zdvihol ruku a on včas uťal oficiálnu formulku.

„Asi by mal byť bielovlasý,“ povedal imperátor. „Možno aj bradatý. Rozhodne starý.“

„Ale aj matematici musia byť najprv mladí.“

„Lenže vtedy ešte nemajú reputáciu. Kým sa presadia natoľko, aby si ich galaxia všimla, sú presne takí, ako vravím.“

„Žiaľ, ja nijakú reputáciu nemám.“

„A pritom si prednášal na sympóziu, čo sa tu konalo.“

„Prednášali tam mnohí, niektorí ešte mladší ako ja. Len málo z nás upútalo záujem publika.“

„Tvoja prednáška zjavne upútala niektorých našich podriadených. Pokiaľ to chápeme správne, si presvedčený, že vieš predpovedať budúcnosť.“

Seldon zmeravel. Tejto dezinterpretácie sa už asi nikdy nezbaví. Možno tú svoju tézu vôbec nemal prezentovať.

Nahlas však povedal niečo iné: „V skutočnosti to nie je celkom tak. Dospel som k nepomerne obmedzenejším záverom. V mnohých systémoch za istých podmienok dochádza k istým chaotickým udalostiam. Z toho vyplýva, že zo žiadneho počiatočného

bodú nie je možné predpovedať výsledky. Platí to aj na jednoduchšie systémy, no čím sú zložitejšie, tým je v nich vyššia pravdepodobnosť chaotických dejov. Vždy sa predpokladalo, že niečo také komplikované, ako je ľudská spoločnosť, rýchlo prechádza do chaosu, a je teda nepredvídateľná. Ja som však preukázal, že pri jej štúdiu by sa mohol dať stanoviť počiatočný bod aj s predpokladmi nevyhnutnými na potlačenie chaosu. To by potom mohlo umožniť predpovedať budúcnosť – samozrejme, nie do detailov, ale len vo veľmi širokom zábere. Nie s istotou, ale s matematickou pravdepodobnosťou.“

Imperátor si ho pozorne vypočul a spýtal sa: „Ale neznamená to, že si ukázal, ako predpovedať budúcnosť?“

„Žiaľ, nie. Preukázal som len, že je to teoreticky možné. Ak by sme chceli dosiahnuť viac, museli by sme si vybrať správny počiatočný bod, vhodné predpoklady a vykonať príslušné výpočty v ohraničenom čase. Žiadny z mojich matematických argumentov nám nepovie, ako to urobiť. Aj keby sme to dokázali, stále by išlo len o odhad pravdepodobností. To nie je rovnaké ako predpovedať budúcnosť – je to len odhad toho, čo a ako sa môže stať. Každý úspešný politik, podnikateľ a vlastne každý človek, ktorý chce mať v niečom úspech, to musí robiť celkom intuitívne. Keby nedokázal do nemalej miery odhadovať budúcnosť, nedosiahol by v nej úspech.“

„A robia to bez matematiky.“

„Presne tak. Používajú na to intuíciu.“

„So správnou matematikou by však mal k pravdepodobnosti prístup úplne každý. Nebolo by treba vzácne osobnosti, ktoré ju vedia nahradiť svojou intuíciou.“

„Aj to je pravda, ale ja som dokázal len toľko, že matematická analýza je možná. Nie to, že by bola aj praktická.“

„Ako môže byť niečo možné, ale nepraktické?“

„Teoreticky je možné, aby som navštívil každý z galaktických svetov a stretol sa na ňom so všetkými obyvateľmi. To by však trvalo dlhšie, ako žijem, a aj keby som bol nesmrteľný, tak rýchlosť, akou sa rodia noví ľudia, by bola vyššia ako tá, s ktorou sa stretávame – nehovoriac už o tom, že veľké množstvá ľudí by zomreli, skôr ako by som sa k nim dostal.“

„A to platí aj pre tvoju matematiku budúcnosti?“

Seldon zaváhal, potom však pokračoval: „Nedá sa vylúčiť, že matematike by to trvalo pridlho, aj keby sme mali k dispozícii počítač s rozmermi celého vesmíru a rýchlosťou hyperpriestorového vysielania. Kým by dospel k výsledkom, ubehlo by priveľa času, situácia by sa dramaticky zmenila a jeho odpovede by nemali zmysel.“

„Prečo sa to nedá zjednodušiť?“ chcel vedieť Cleon.

„Vaša imperiálna výsosť...“ Seldon cítil, že imperátor je o to formálnejší, o čo viac sa mu nepáčia odpovede na jeho otázky, a zareagoval rovnako formálne. „Pozrite sa na to, ako vedci pracujú so subatómovými časticami. Tie existujú v nepredstaviteľne veľkých počtoch a každá sa pohybuje či vibruje náhodným a nepredvídateľným spôsobom, no ukázalo sa, že v tomto chause je obsiahnutý aj istý poriadok, takže sa naň dá uplatniť kvantová mechanika, ktorá zodpovie všetky otázky, ktoré si v tomto smere položíme. Pri štúdiu spoločnosti nepracujeme so subatómovými časticami, ale s ľuďmi, pri ktorých vstupuje do hry aj ich myseľ. Častice sa pohybujú bezmyšlienkovite, ľudia nie. Ak by sme mali okrem všetkých ostatných komplikácií zohľadniť aj najrôznejšie impulzy a postoje ľudskej mysle, výsledkom by bol nekonečne zložitý systém, na ktorého výpočty jednoducho nemáme dosť času.“

„Nemohli by aj varianty ľudskej mysle obsahovať nejaký skrytý poriadok?“

„Možno aj áno. Moje matematické analýzy naznačujú, že všetko musí stáť na nejakom základnom poriadku, aj keď navonok to vyzerať celkom chaoticky. Žiadna z nich však ani náznakom neukazuje, ako ten poriadok nájsť. Pozrime sa na to takto: Dvadsaťpäť miliónov svetov, každý s vlastnou charakteristikou a kultúrou, nielen individuálny, ale aj iný ako všetky ostatné. Každý s miliardou alebo aj viac obyvateľmi, čo znamená rovnaký počet individuálnych myslí, a každý nespočetnými spôsobmi a ich kombináciami reaguje na ďalšie a ovplyvňuje ich. Nech je psychohistorická analýza akokoľvek teoreticky možná, nedá sa využiť v žiadnom praktickom zmysle.“

„Čo myslíš pod slovom ‚psychohistorická‘?“

„Teoretické hodnotenie budúcich pravdepodobností. Dal som mu pracovný názov psychohistória.“

Imperátor sa nečakane zdvihol, prešiel do stredu miestnosti, potom sa vrátil a zastal pred Seldonom, ktorý ešte stále sedel.

„Vstaň!“ prikázal mu.

Hari sa postavil a zdvihol zrak k trocha vyššiemu imperátorovi. Mal čo robiť, aby ho hneď aj neodvrátil.

Cleon po chvíli pokračoval: „Tá tvoja psychohistória... Keby sa dala využiť aj v praxi, bola by veľmi šikovná, nemyslíš?“

„Nesmierne. O tom niet pochyb. Vedieť, čo nám chystá budúcnosť – hoci aj len vo veľmi všeobecnom a širokom ponímaní –, by nám mohlo slúžiť ako nádherný pomocník pri rozhodovaní. Také niečo ešte ľudstvo nikdy nemalo. Lenže, samozrejme...“ Nedopovedal to.

„Čo?“ tlačil naňho Cleon netrpezlivo.

„Nuž, povedal by som, že s výnimkou hrstky najdôležitejších ľudí by sa o výsledkoch psychohistorickej analýzy nesmel nik dozvedieť.“

„Nesmel?!“ zvolal imperátor prekvapene.

„Rozhodne. Dovoľte, aby som to vysvetlil. Ak sa uskutoční psychohistorická analýza a jej výsledky sa dostanú na verejnosť, okamžite sa tým zdeformujú rôzne emócie a reakcie ľudstva. Psychohistorická analýza založená na emóciách a reakciách v podobe, v akej boli bez poznania budúcnosti, stratí zmysel, vaša výsosť.“

Cleonovi sa rozžiarili oči a nahlas sa pritom zasmial. „Nádherné!“

Položil Seldonovi ruku na plece tak vehementne, až sa pod ňou Hari takmer zatackal.

„Ty to nevidíš, človeče?“ opýtal sa ho. „Ty to nechápeš? Veď práve na to si vhodný! Nemusíš predpovedať budúcnosť. Stačí si nejakú dobrú, užitočnú vybrať a sformulovať svoje predpovede tak, aby následné emócie a reakcie viedli práve k nej. Radšej vytvárať dobrú budúcnosť, ako predpovedať zľú.“

Seldon sa zamračil. „Chápem, ako to vaša výsosť myslí, ale to je rovnako nemožné.“

„Nemožné?“

„Alebo aspoň nepraktické. Vaša výsosť to nevidí? Ak nemôžete začať s ľudskými emóciami a reakciami na predpoveď budúcnosti, ktorú prinesú, nemôžete to spraviť ani naopak. Nemôžete začať s budúcnosťou a predpovedať, ktoré ľudské emócie a reakcie k nej povedú.“

Cleon nespokojne stisol pery. „Ale čo tá tvoja téza? Tak tomu hovoríš, nie? Téza. Načo nám potom je?“

„Je to len matematická demonštrácia. Jej pointa je zaujímavá pre matematikov, ale nikdy mi nenapadlo snažiť sa nejakú ju využiť aj v praxi.“

„To je však odporné!“ zvolal imperátor nahnevane.

Seldon iba nepatrne mykol plecami. Viac ako kedykoľvek predtým ľutoval, že s tou tézou vôbec prišiel. Čo s ním bude, ak imperátor dôjde k záveru, že z neho urobil hlupáka?

Zdalo sa, že Cleon k tomu skutočne nemá ďaleko.

„Tak či onak,“ vyhlásil, „čo keby si predsa len robil predpovede, či už matematicky podložené, alebo nie? Čo keby si predkladal také, ktoré podľa imperiálnych úradníkov ako znalcov verejnosti povedú k želaným reakciám?“

„Načo by ste na to potrebovali práve mňa? Imperiálni predstavitelia ich môžu robiť sami, bez prostredníkov.“

„Ich predpovede by neboli také účinné. Imperiálni predstavitelia vydávajú z času na čas prehlásenia takejto povahy, ale nie vždy im ľudia veria.“

„A prečo by verili práve mojím?“

„Lebo si matematik. Tvoje predpovede by boli vypočítané, a nie... intuitívne alebo ako to nazvať.“

„Ale v skutočnosti by som ich vypočítať nedokázal.“

„A kto by to vedel?“ Cleon zlovestne prižmúril oči.

V miestnosti zavládlo ticho. Seldon sa cítil ako v pasci. Môže len tak odmietnuť rozkaz samotného imperátora? Ak to urobí, tak ho zavrú a možno aj popravia. Samozrejme, nie bez súdu, ale proti vôli najvyššie postavených sa neubránite ani na ňom.

Nakoniec povedal: „Nefungovalo by to.“

„Prečo?“

„Keby som mal predpovedať nejasné všeobecnosti, ktoré sa majú naplniť dlho po odchode tejto a možno aj budúcej generácie, mohlo by mi to prejsť, ale ľudia by si to jednoducho nevšímali. Je im jedno, aké možnosti sa nám otvárajú v budúcom či ďalšom storočí.“

Ak by to malo priniesť aj nejaké výsledky,“ pokračoval, „musel by som predpovedať veci, ktoré majú vážnejšie dôsledky a udejú sa relatívne skoro. Iba na také by verejnosť reagovala. Skôr či neskôr – a povedal by som, že skôr – by sa však niektorá z nich neudiala a ja by som vám už nebol nič platný. Zároveň by to mohlo uškodiť vašej popularite, a čo je zo všetkého najhoršie, skončila by

sa aj podpora psychohistórie. Prišli by sme o šancu, že z nej vzíde niečo dobré, ak ju budúce zlepšenia matematických znalostí raz posunú bližšie k praktickému využitiu.“

Cleon sa hodil do kresla a zagánil naňho. „Nič viac vy matematici nedokážete? Len trvať na tom, čo všetko je nemožné?“

Seldon zúfalo jemným tónom oponoval: „To len vaša imperiálna výsosť trvá na veciach, ktoré sa jednoducho nedajú zrealizovať.“

„Vyskúšame ťa, dobre? Čo keby sme od teba chceli, aby si tou svojou matematikou odhadol, či nás raz zavraždia? Čo by si na to povedal?“

„Moje matematické vzorce a výpočty by vašej imperiálnej výsosťi na takúto konkrétnu otázku neodpovedali, ani keby psychohistória fungovala priam dokonale. Ani všetka kvantová mechanika na svete neumožňuje predpovedať správanie jediného elektrónu – len také, v ktorom ich figuruje dostatočne veľké množstvo.“

„Ty sa v tej svojej matematike vyznáš lepšie ako my. Chceme počuť aspoň fundovaný odhad, ku ktorému ťa privedie. Zavraždia nás alebo nie?“

Seldon ticho vyhlásil: „Dostali ste ma do pasce, vaša výsosť. Buď mi povedzte, akú odpoveď chcete počuť, a ja vám ju poskytnem, alebo mi dovoľte hovoriť celkom slobodne a bez hrozby trestu.“

„Hovor celkom slobodne.“

„Čestné slovo?“

„Vari to chceš písomne?“ opáčil Cleon sarkasticky.

„Postačí mi čestné slovo,“ odvetil Hari so zovretým srdcom, lebo si nebol istý, či to naozaj bude stačiť.

„Máš naše čestné slovo.“

„Tak potom vám poviem, že za posledné štyri storočia sa takmer polovica imperátorov stala obeťou vraždy. Z toho vyvodzujem, že šanca na vaše zavraždenie je približne jedna k jednej.“

„To nám môže povedať každý hlupák,“ odfrkol si pohrdavo Cleon. „Na to netreba matematika.“

„Ale pritom som vám niekoľko ráz vysvetľoval, že moja matematika sa nedá použiť na riešenie konkrétnych problémov.“

„Nemôžeš aspoň zvážiť, že sme sa poučili z osudu našich nešťastných predchodcov?“

Seldon sa zhlboka nadýchol a vysypal to na rovinu: „Nie, výsosť. Dejiny nás učia, že sa z chýb minulosti nevieme poučiť. Príkladom môže byť, ako ste mi udelili súkromnú audienciu. Čo keby som mal v úmysle zavraždiť vašu výsosť? Aj keď to rozhodne nemám,“ uistil ho náhlivo.

Imperátor sa bez štipky humoru usmial. „Človeče, ty vôbec neberieš do úvahy našu dôslednosť – ani výdobytky našej techniky. Pri príchode sme ťa skenovali. Tvoj hlas aj výraz prešli podrobnou analýzou. Dopodrobna sme poznali tvoje emočné rozpoloženie. Dalo by sa povedať, že sme ti v podstate čítali myšlienky. Keby existovali čo i len najmenšie pochybnosti o tvojej neškodnosti, nedostal by si sa k nám. Vlastne by si už ani nežil.“

Seldonovi z toho až prišlo nevoľno, radšej však pokračoval: „Ludia zvonka sa k imperátorom vždy dostávali len veľmi ťažko aj za čias, keď ešte neboli k dispozícii také technologické zázraky ako dnes. Takmer všetky atentáty sa stali v rámci palácového prevratu. Práve tí, ktorí majú k imperátorovi najbližšie, preňho predstavujú najväčšie nebezpečenstvo. Proti tomuto nepomôže ani najpodrobnejší skrining. No a vo vzťahu k svojim ministrom, osobnej stráži a ľuďom z najužších kruhov sa vaša výsosť nemôže správať tak ako ku mne.“

Cleon vyhlásil: „Aj to vieme prinajmenšom tak dobre ako ty. Odpoveďou je, že sa k ľuďom vo svojom bezprostrednom okolí správame dobre a nedávame im dôvod na nenávisť.“

„Nerozumné...“ začal Hari, hneď sa však zmätene zastavil.

„Pokračuj!“ vyzval ho imperátor zlostne. „Dovolili sme ti hovoriť celkom slobodne. Čo robíme nerozumne?“

„To slovo mi uniklo celkom nevhod, vaša výsosť. V skutočnosti som chcel povedať, že je to irelevantné. Vôbec nezáleží na tom, ako sa správate k svojmu okoliu. Určite voči nemu máte aj isté podozrenia. Je to ľudské a bez toho sa nik nezaobíde. Stačí jedno neopatrné slovo, aké práve nechtiac vyšlo z mojich úst, alebo nevhodné gesto, či pochybovačný výraz, a aj vy sa aspoň trochu odtiahnete s prižmúrenými očami. Každý prejav nedôvery však vedie k začarovanému kruhu. Ten človek vycíti vaše podozrenie, pohorší sa nad ním a postupne zmení svoje správanie. Bude sa vám pokiaľ možno vyhýbať. Vy to vycítite a začnete ho ešte viac podozrievať, až napokon buď on zahynie rukou kata, alebo vy rukou vraha. Tomuto procesu sa nedokázal celkom vyhnúť žiadny z imperátorov z posledných štyroch storočí. Predstavuje skrátka jeden zo symptómov čoraz zložitejšieho výkonu moci v Impériu.“

„Takže nemôžeme urobiť nič, čím by sme sa vyhli možnému atentátu?“

„Nie, vaša výsosť,“ povedal Seldon. „Na druhej strane však možno budete mať šťastie.“

Cleon bubnoval prstami po operadle kresla. Drsne k tomu vyhlásil: „Si načisto nepoužiteľný, človeče, rovnako ako tá tvoja psychohistória. Zmizni!“ S týmito slovami sa od neho odvrátil. Zrazu vyzeral na oveľa viac ako len tridsaťdva rokov.

„Vravel som, že moja matematika sa v praxi nedá nijako použiť, vaša výsosť. Hlboko sa za to ospravedlňujem.“

Hari sa pokúsil ukloniť, no akýsi signál, ktorý vôbec nezaregistroval, privolal do miestnosti dvojicu stráží, ktoré ho hneď

brali preč. Zozadu k nim doľahol Cleonov imperátorský hlas: „Vráťte ho tam, odkiaľ ste ho priviedli.“

4

V miestnosti sa objavil Eto Demerzel. Pozrel sa na imperátora a s primeranou úctou povedal: „Takmer ste sa prestali ovládať, vaša výsosť.“

Cleon zdvihol zrak a s viditeľnou námahou sa prinútil k úsmevu. „No a čo? Ten chlap nás hrozne sklamal.“

„A pritom nesľuboval o nič viac, ako nakoniec predviedol.“

„Nepredviedol vôbec nič.“

„Ani nič nesľúbil, vaša výsosť.“

„Sklamalo nás to.“

Demerzel vyhlásil: „Možno aj právom, výsosť. Ten človek je ako slon v porceláne.“

„Ako čo? Večne na nás vyťahuješ kadejaké cudzie slová, Demerzel. Čo je slon?“

Radca s vážnou tvárou vysvetlil: „Je to len také úslovie, vaša imperiálna výsosť. Impérium je plné divných výrazov. Niektoré tu na Trantore nepoznáme a iné zase nepozná nik mimo Trantoru.“

„Prišiel si nás poučať o tom, aké je Impérium veľké? Čo si myslel tvrdením, že ten chlap je ako slon v porceláne?“

„Len to, že by mohol hoci aj nechtiac napáchať veľké škody. Neuvedomuje si vlastnú silu a dôležitosť.“

„Ale to už len dedukuješ, nemáme pravdu, Demerzel?“

„Máte, vaša výsosť. Je z provincie. Nepozná Trantor ani jeho zvyklosti. Ešte nikdy na našej planéte nebol a nedokáže sa správať ako človek modrej krvi – ako niekto z imperiálneho dvora. Pritom sa vám však postavil na odpor.“

„Prečo nie? Dali sme mu povolenie hovoriť celkom slobodne. Vzdali sme sa všetkých oficialít. Hovorili sme s ním ako rovný s rovným.“

„Nie celkom. Vaša imperiálna výsosť nemá v povahe správať sa k ľuďom ako k seberovným. Má v sebe hlboko zakorenený zvyk vydávať rozkazy. Aj keby sa pokúsila niekoho celkom oslobodiť od poddanských postojov, málokto by to pri nej dokázal. Väčšina by nevedela chytiť dych alebo – čo je ešte horšie – by sa jej iba servilne podlizovala. Tento človek sa vám však postavil.“

„Ty ho možno obdivuješ, Demerzel, ale nám sa to aj tak nepáči.“ Cleon sa nespokojne zamyslel. „Všimol si si, že sa nám ani nepokúsil vysvetliť tú svoju matematiku? Akoby hneď vedel, že z nej nepochopíme ani pol slova.“

„Pravda je taká, že by ho vaša výsosť naozaj nepochopila. Nie ste matematik ani vedec žiadneho druhu, ani umelec. Existuje mnoho oblastí, v ktorých sa iní vyznajú oveľa lepšie. Ich úlohou je využiť tieto znalosti na čo najlepšiu službu Impériu. Vaša výsosť je imperátor, čo je viac ako všetky ich znalosti dokopy.“

„Skutočne? Vieš, neprekážalo by nám, keby z nás robil nedouka stavec s mnohými desaťročiami životných skúseností. Lenže tento Seldon je v našom veku! Ako môže vedieť tak veľa?“

„Nemusel sa učiť schopnosti vládnuť a umeniu robiť správne rozhodnutia.“

„Niekedy uvažujeme, či sa nám nevysmievaš, Demerzel.“

„Vaša výsosť?“ opýtal sa Eto zdesene.

„Kašľať na to. Vráťme sa k tomu tvojmu slonovi v porceláne. Prečo by mal byť nebezpečný? Nám pripadá len provinčne naivný.“

„Taký aj je, ale má tú svoju matematiku.“

„Hovorí o nej, že je nepoužiteľná.“

„Vaša imperiálna výsosť si myslela, že sa dá využiť. Aj ja som si to myslel, keď mi to primerane vysvetlila. Aj iní by mohli. Do-

konca aj ten matematik by k tomu mohol časom dôjsť, keď sa nad tým dostatočne zamyslí. Ak sa to stane, tak predpovedanie budúcnosti, hoci aj veľmi nejasnej, by ho dostalo do postavenia s ohromnou mocou. Aj keby ju nechcel pre seba – hoci mi takéto sebazaprenie vždy pripadalo nepravdepodobné –, mohli by ho využiť iní.“

„Skúsili sme to osobne. Nedalo sa.“

„Ešte o tom dostatočne nepremýšľal. Teraz možno začne. No a hoci nemal záujem nechať sa využívať vašou imperiálnou výsostou, nemohol by ho presvedčiť povedzme starosta Wye?“

„Prečo by bol ochotný pomáhať im, a nie nám?“

„Ako sám vysvetlil, emócie a konanie jednotlivcov sa v podstate nedajú predpovedať.“

Cleon sa zamračil a ešte hlbšie zamyslel. „Naozaj si myslíš, že by vedel tú svoju psychohistóriu rozvinúť do podoby, v ktorej by bola využiteľná aj v praxi? On si je stopercentne istý, že sa to nedá.“

„Aj on možno časom dospeje k poznaniu, že popierať takúto možnosť bola chyba.“

Cleon navrhol: „Tak potom by sme si ho asi mali nechať.“

Demerzel namietol: „Nie, vaša výsost'. Inštinkt, na základe ktorého ste ho nechali ísť, bol správny. Väznenie, hoci aj dokonale zamaskované, by v ňom vyvolalo odpor a zúfalstvo. Rozhodne by mu to nepomohlo ďalej rozvíjať tú jeho vedu a nenabádalo by ho k spolupráci s vašou výsostou. Oveľa lepšie je nechať ho ísť, čo ste aj urobili, navždy ho však držať na neviditeľnej reťazi. Takto vieme zabezpečiť, že ho nevyužijú vaši nepriatelia, výsost', a máme istotu, že keď príde čas a on už bude mať tú svoju vedu, dokážeme ho stiahnuť naspäť k nám. Potom môžeme byť... presvedčivejší.“

„Ale čo ak sa ho zmocnia nepriatelia našej osoby alebo rovno Impéria, lebo Impérium sme my? Alebo čo ak sa sám od seba rozhodne slúžiť našim nepriateľom? Vieš, ani toto celkom nevyučujeme.“

„To je veľmi rozumné. Dozrieme na to, aby sa to nestalo, no keby k tomu napriek všetkému došlo, potom bude možno lepšie, aby ho nemal vôbec nik.“

Imperátor sa tváril neisto. „To už necháme v tvojich schopných rukách, Demerzel. Akurát dúfame, že sa zbytočne neunáhliš. Koniec koncov, možno je to len zástanca teoretickej vedy, ktorá si nikdy nenájde praktické uplatnenie.“

„To je celkom možné, vaša výsosť, ale bude bezpečnejšie predpokladať, že ten človek je alebo môže byť dôležitý. Ak sme sa zaoberali zbytočnosťou, stratíme len trocha času a nič viac. Keby sme ignorovali niekoho veľmi dôležitého, mohli by sme prísť o celú galaxiu.“

„Tak dobre, Demerzel,“ uzavrel to Cleon. „Len pripomíname, že nemusíme poznať všetky detaily, ak by boli zbytočne nepríjemné.“

Radca vyhlásil: „Dúfajme, že k ničomu takému nakoniec nedôjde.“

5

Seldon sa zo stretnutia s imperátorom spamätával celý večer, noc a aj počas rána. Ak nič iné, podľa zmien vo svetelných podmienkach na chodbách Trantoru sa mu zdalo, že ubehli všetky tieto časti dňa.

Teraz sedel v parčíku na plastovom kresielku, ktoré sa automaticky tvarovalo podľa jeho tela, a cítil sa pohodlne. Podľa svet-

la mohlo byť neskoré ráno a vzduch tam mal presne takú teplotu, aby bol pri každom nádychu čerstvý, no ani trocha nemrazil.

Je to také stále? Spomínal na sivý deň, keď ho priviedli za imperátorom. Myslel na všetky tie sivé a studené, a horúce, a upršané, a zasnežené dni doma na Helikone a uvažoval, či mu nebudú chýbať. Je vôbec možné sedieť v parku na Trantore,

kde sú vždy ideálne podmienky a deň po dni tam máte pocit, akoby počasie ani neexistovalo, a túžobne spomínať na zavýjanie vetra, prenikavú zimu či naopak dusivú vlhkosť?

Možno, ale nie hneď v prvý deň. Ani na siedmy a jemu už ostával len tento jeden, lebo zajtra odlieta. Bol rozhodnutý užiť si ho, ako sa len dá. Koniec koncov, na Trantor sa už možno nikdy nevráti.

Stále sa však cítil nesvoj z toho, ako otvorene sa rozprával s človekom, ktorý ho mohol len tak z rozmaru uväzniť, popraviť či prinajmenšom ekonomicky a spoločensky zlikvidovať tým, že ho pripraví o postavenie či povesť.

Pred spaním si Cleona vyhľadal v encyklopedickej sekcii hotelového počítača. Imperátora v nej vynášali do nebies ako nepochybne všetkých vládarov, kým boli pri moci – bez ohľadu na to, či si to zaslúžili alebo nie. Neprekvapilo ho to, no so záujmom si prečítal, že Cleon sa narodil v paláci a nikdy neopustil imperiálne pozemky. Nikdy nebol vo zvyšku Trantoru, tohto úžasného sveta pod množstvom kupol. Možno mu šlo o vlastnú bezpečnosť, najmä to však znamenalo, že imperátor je vo väzení, či si to už priznáva, alebo nie. Možno ide o najluxusnejšiu väznicu v celej galaxii. No stále je to len väzenie.

Aj keď imperátor vyzeral ako celkom mierny človek, a nie krvilačný tyran ako toľkí z jeho predchodcov, nebolo dobré ho na seba zbytočne upozorňovať. Seldon vítal fakt, že zajtra od-

chádza na Helicon, aj keď ho v rodnom meste čaká zima (a to dosť krutá).

Pozeral sa do jasného rozptýleného svetla. Aj keď tam nikdy nepršalo, vzduch nebol ani zďaleka suchý. Neďaleko lavičky zurčala fontána a sýtozelené rastliny zrejme nikdy nepoznali nedostatok vlhky. V kríkoch to občas zašuchotalo, akoby sa tam ukrývalo jedno či možno aj viac drobných zvieratiek. Odkiaľsi doliehal bzukot včiel.

O Trantore sa vo zvyšku galaxie hovorilo ako o umelom svete z kovu a keramiky, na tomto jeho kúsku sa však človek mohol cítiť priam rustikálne.

Príjemnú atmosféru parku si užívalo aj niekoľko ďalších ľudí. Neďaleko sedela veľmi pekná žena. Skláňala sa nad čítačkou, takže jej nevidel do tváre. Okolo prešiel akýsi muž. Letmo, bez záujmu sa pozrel na Hariho, sadol si na lavičku oproti jeho kreslu a zahĺbil sa do štôsu televýtlačkov. Jednu nohu v priliehavých ružových nohaviciach si ledabolo preložil cez druhú.

Muži tam z nejakého dôvodu preferovali pastelové odtiene, aj keď ženy chodili zväčša v bielom. V takomto čistom prostredí dávalo zmysel nosiť svetlý odev. Hari sa pozrel na ten svoj z Heliconu. Prevládali v ňom matné odtiene hnedej. Keby chcel na Trantore ostať – čo teda rozhodne nechcel –, musel by si zohnať oblečenie vo vhodnejších farbách, aby sa nestal terčom zvedavosti, posmechu či odporu. Napríklad ten muž s televýtlačkami sa naňho pozrel ešte raz a oveľa zvedavejšie – nepochybne ho zaujali provinčne tmavé šaty.

Seldon bol rád, že sa aspoň neuškiera. K faktu, že je terčom posmechu, sa vedel stavať s nadhľadom, no nedalo sa čakať, že sa mu to bude páčiť.

Nenápadne ho sledoval. Zdalo sa, že v ňom prebieha nejaký vnútorný dialóg. Už sa zdalo, že prehovorí, potom si to rozmys-

lel a po chvíli opäť vyzeral, že chce niečo povedať. Seldon čakal, ako to dopadne.

Mimovoľne ho aj hodnotil. Bol vysoký, dobre stavaný, so širokými plecami, bez čo i len trocha vypučeneného brucha. V relatívne tmavých vlasoch sa dal rozoznať náznak plavej, bol nahladko oholený, tváril sa vážne a vyžarovala z neho telesná sila, aj keď mu odev nenadúvali žiadne výrazné svaly. Jeho tvár bola trocha drsná – príjemná, nie však pekná v klasickom zmysle.

Kým prehral (alebo možno vyhral) svoj vnútorný boj a naklonil sa dopredu, Hari dospel k názoru, že sa mu celkom pozdáva.

Muž ho oslovil: „Prepáčte, ale neboli ste na Deceniálnom sympóziu? Na tom kongrese matematikov?“

„Ale áno, bol,“ odvetil Seldon prívetivo.

„Aha! Zdalo sa mi, že som vás tam videl. Azda sa neurazíte, keď vám prezradím, že práve kvôli tomu pocitu som si k vám prisadol. Ak narúšam vaše súkromie...“

„Vôbec nie. Len vychutnávam chvíľu odpočinku.“

„Tak skúsme, ako blízko trafím. Ste profesor Seldom.“

„Seldon. Hari Seldon. Takmer ste trafili. A čo vy?“

„Chetter Hummin.“ Muž sa zatváril rozpačito. „Musím priznať, že moje meno nepatrí k najlepším.“

„Ešte som sa nestretol so žiadnymi Chettermi,“ pripustil Hari.

„Ani s Humminmi, takže z môjho pohľadu je vaše meno jedinečné. Povedal by som, že možno aj lepšie, ako keď si vás pleťú s kopou ďalších Hariov. Alebo Seldonov, keď už na to príde.“

Prisunul si kreslo bližšie k tomu človeku. Na dlažbe z čiastočne elastického keramoidu to hlasno zaškrípalo.

„Keď už hovoríme o trápnostiach,“ povedal, „čo poviete na moje provinčné oblečenie? Vôbec mi nenapadlo, že by som si mal zohnať niečo trantorské.“

„Môžete si ho kúpiť, kde len chcete,“ vyhlásil Hummin s potláčanou nevôľou.

„Zajtra odchádzam a okrem toho by som si to aj tak nemohol dovoliť. Matematici síce niekedy operujú s veľkými číslami, nikdy však vo svojom príjme. Ale to viete, nemám pravdu? Predpokladám, že aj vy ste matematik.“

„Nie. Na túto vedu absolútne nemám bunky.“

„Aha.“ Seldona to trochu sklamalo. „Ale keď ste ma videli na Deceniálnom sympóziu...“

„Tam som bol len ako pozorovateľ. Viete, som novinár.“ Zamával televýtláčkami, potom si odrazu uvedomil, že ich stále drží v ruke, a rýchlo ich napchal do veľkého vrečka na bunde. „Dodávam materiály do holospráv.“ Zamyslene k tomu dodal: „V skutočnosti mi to už aj lezie na nervy.“

„Tá práca?“

Muž prikývol. „Otravuje ma v kuse zháňať nezmysly zo všetkých svetov. Ubíja ma, keď vidím, ako naša civilizácia upadá.“

Skúmavo si ho premeral. „Niekedy sa však objaví aj niečo zaujímavé,“ pokračoval. „Počul som, že vás videli, ako idete k bráne paláca v sprievode imperiálnej gardy. Nestretli ste sa náhodou aj priamo s imperátorom, hm?“

Harimu sa z tváre vytratil úsmev. Pomaly odvetil: „Keby to tak bolo, sotva by som o tom hovoril do vysielania.“

„Nie, nie, to sa nechystám zverejňovať. Vy to asi nevíete, Seldon, tak vám to vysvetlím: Základným pravidlom novinárskej práce je nehovoriť o imperátorovi a jeho najužšom kruhu nič, čo neprišlo z oficiálnych zdrojov. Samozrejme, je to chyba, lebo potom kolujú o to divšie klebety, ale tak to skrátka chodí.“

„Ak to nemôžete zverejniť, tak prečo sa pýtate?“

„Z čírej zvedavosti. Verte mi, práca novinára je oveľa viac ako to, čo sa dostane do holovízie. Nechajte ma hádať. Vašu pred-

nášku som príliš pozorne nepočúval, ale došlo mi, že v nej hovorte o možnom predpovedaní budúcnosti.“

Seldon pokrútil hlavou a zamrmal: „Bola to chyba.“

„Prosím?“

„Ale nič.“

„Nuž, predpovede – najmä tie presné – by zaujali tak imperátora, ako aj všetkých príslušníkov vládnucej kasty. Tipujem, že Cleon, prvý tohto mena, sa vás na to pýtal a nejaké chcel hneď aj počuť.“

Seldon meravo vyhlásil: „Nemám v úmysle o tom s kýmkoľvek hovoriť.“

Hummin iba mykol plecóm. „Predpokladám, že tam bol aj Eto Demerzel.“

„Kto?“

„Vy ste ešte nepočuli o Etovi Demerzelovi?“

„Nie.“

„Je to Cleonovo *alter ego*, jeho mozog, jeho škaredšia stránka. To všetko sa o ňom hovorí – samozrejme, aj s kopou urážlivejších označení. Musel tam niekde byť.“

Hari sa tváril zmätene, a tak dodal: „Vy ste ho možno nevideli, aj tak však bol prítomný. No a ak si myslí, že viete predpovedať budúcnosť...“

„To práveže neviem!“ Seldon rázne pokrútil hlavou. „Keby ste si vypočuli moju prednášku, vedeli by ste, že v nej pojednávam len o teoretických možnostiach.“

„To je jedno. Ak si Demerzel myslí, že viete predpovedať budúcnosť, tak vás len tak nepustí.“

„Ale to už urobil. Som tu, vidíte?“

„To ešte nič neznamená. Vie, kde ste, a bude to vedieť aj naďalej. Ak usúdi, že mu môžete byť užitočný, ten osoh z vás vyžmýka. No a ak dôjde k záveru, že môžete byť nebezpečný, tak z vás vyžmýka život.“

Seldon naňho šokovane hľadel. „O čo sa to snažíte? Vystrašiť ma?“

„Skôr vás len varovať.“

„Lenže ja vám neverím.“

„Nie? Len teraz ste vraveli, že to bola chyba. Mysleli ste to tak, že bolo chybou vystúpiť s tou vašou tézou? Že vás to dostalo do problémov, bez ktorých by ste sa radi zaobišli?“

Seldon si neisto zahryzol do pery. Tento odhad sa nepríjemne približoval k pravde... A v tej chvíli zaregistroval aj prítomnosť votrelcov.

Nevrhali tieň, lebo tam bolo príliš jemné a rozptýlené svetlo. Kútikom oka však zachytil pohyb, ktorý hneď aj ustal.

MATEMATIK

TRANTOR [...] Hlavné mesto prvého Galaktického impéria. Za Cleona I. zažilo svoju „labutiú pieseň“. Na prvý pohľad vyzeralo na vrchole síl. Jeho plocha presahovala 500 miliónov kilometrov štvorcových, bolo úplne prekryté kupolami (s výnimkou imperiálneho paláca a jeho okolia) a jeho nekonečné priestory siahali až pod kontinentálne platne. Malo 40 miliárd obyvateľov, a hoci vykazovalo mnoho známkov toho, že sa v ňom zbierajú problémy (jasne viditeľných pri spätnom pohľade), ľudia ho nepochybne pokladali za legendárne „večné mesto“ a nečakali, že by sa niekedy mohlo [...]

GALAKTICKÁ ENCYKLOPÉDIA

2 ÚTEK

6

Hari zdvihol zrak. Akýsi mladík sa postavil rovno pred neho a premeral si ho so zmesou pohrdania a pobavenia. Vedľa neho stál druhý, možno ešte o čosi mladší. Obaja boli urastení a priam z nich vyžarovala telesná sila.

Oblečení boli podľa extrémnej trantorskej módy – vyzývavá zmes farieb, široké opasky so strapcami, okrúhle klobúky s veľkou striedskou a prenikavo ružovou stuhou, čo vzadu visí až na krk.

Pripadali mu smiešni, a tak sa pousmial.

Ten rovno pred ním vyštekol: „Z čoho sa vyškieraš, ty aušus?“

Seldon ignoroval urážlivé oslovenie a bez hnevu odvetil: „Ospravedlňte, prosím, ten môj úsmev. Len som vychutnával váš kostým.“

„Kostým? Kostým?! A čo máš na sebe ty, ha? Azda tým handrám nehovoríš šaty?“ Vystrel ruku a dal mu frčku do goliera na bunde. Seldon vnímal, aká je hanebne ťažká a nevýrazná v porovnaní s farbami a materiálmi dvojice mladíkov.

„Je mi ľúto, že moje šaty vyzerajú tak provinčne. Iné nemám.“

Nemohol si nevšimnúť, že zopár ďalších návštevníkov parku sa ticho dvíha a odchádza. Vyzerali, akoby čakali problémy a nechceli s tým mať nič spoločné. Uvažoval, či sa vyparí aj jeho nový priateľ Hummin, no neodvážil sa odtrhnúť zrak od mladíka, ktorý sa ho snažil konfrontovať. Jemne sa odtiahol v kresle.

„Ty si provinciál?“ chcel vedieť mladík.

„Presne tak. Podľa toho vyzerá aj môj úbor.“

„Úbor? To je čo za slovo, že úbor? Zase dajaká provinčnosť?“

„Chcem tým povedať, že som z provincie, a preto vám pripadá divný aj môj odev. Som tu len na návšteve.“

„Z ktorej planéty?“

„Z Heliconu.“

Mladík zvrátil obočie. „O tom som nikdy nepočul.“

„Nie je to veľká planéta.“

„Prečo sa na ňu nevrátiš?“

„Mám to v úmysle. Zajtra odlietam.“

„Skôr! Hneď teraz!“

Mladík sa pozrel na kumpána. Seldon urobil to isté a pritom letmo zachytil aj Hummina. Neodišiel, no okrem nich a tej dvojice už v parku neostal nik iný.

Hari povedal: „Nadnes som plánoval prehliadku mesta.“

„Nie. To nechceš. Padaj domov, a hneď!“

Seldon sa usmial. „Nie. To neurobím.“

Mladík sa pozrel na kumpána. „Pácia sa ti tie jeho handry, Marbie?“

Až teraz sa ozval aj druhý: „Nie,“ vyhlásil. „Sú odporné. Je mi z nich na vracanie.“

„Nemôžeme ho nechať, nech tu ďalej pohoršuje ľudí, Marbie. Nie je to zdravé.“

„To máš pravdu, Alem,“ súhlasil kumpán.

Alem sa uškrnul. „Tak vidíš. Počul si Marbieho.“

Nato sa ozval aj Hummin: „Pozrite sa, vy dvaja – Alem, Marbie či ako sa to voláte. Tak ste sa zabavili a teraz už choďte, dobre?“

Alem, ktorý bol mierne naklonený k Seldonovi, sa vzpriamil a obrátil. „A ty si kto?“

„Do toho ťa nič,“ odsekol Hummin.

„Si z Trantoru?“ chcel vedieť Alem.

„Ani do toho ťa nič nie je.“

Alem sa zamračil a vyhlásil: „Obliekaš sa ako Trantorčan. O teba sa nezaujíname, tak radšej vypadni.“

„Mám v úmysle tu ostať. To znamená, že sme na vás dvaja. Dvaja na dvoch, to nevyzerá na bitku, o akú by ste stáli. Čo keby ste utekali po ďalších, aby ste zvládli dvoch protivníkov?“

Seldon povedal: „Aj ja si myslím, že by ste asi mali ísť, kým sa dá, Hummin. Je od vás pekné, že ma chcete ochraňovať, ale nerád by som, aby vám ublížili.“

„Títo dvaja nie sú nebezpeční, Seldon. Sú to len trápni dezoláti.“

„Dezoláti?!“ To slovo Alema nečakane rozzúrilo a Seldon musel uvažovať, či na Trantore nemá hanlivejší význam ako na Helicone.

„Počuj, Marbie,“ vrčal mladík, „ty sa postaraj o toho druhého a ja strhám handry zo Seldona. Chceme jeho, nie toho chumajka. A teraz...“

Prudko vystrel ruky, schmatol ho za golier a trhol ním nahor. Seldon sa zdanlivo inštinktívne odtiahol a prevrhol sa aj s kreslom. Chytil ho za obe ruky, vykopol nohou a kreslo sa zrútilo na zem.

Alem mu nevedno ako preletel cez plece, vo vzduchu sa skrútil a tvrdo dopadol na zem. Nepekne si pritom narazil krk aj chrbát.

Seldon sa svižne presunul za spadnuté kreslo a pozrel na protivníka. Keď videl, že len nehybne leží, fľochol po druhom.

Alemovi od bolesti krivilo tvár. Mal vyvrtnuté palce, škaredo narazenú chrbticu a neznesiteľne ho bolelo v rozkroku.

Marbie stál chrbtom k Humminovi, ktorý ho zozadu škrtil predlaktím a vykrúcal mu ruku do veľmi neprirodzeného uhla.

Tvár mal červenú od márneho zápasu o kyslík. Na zemi pred ním sa leskol nôž so zabudovaným laserom.

Hummin trochu povolil zovretie a s nefalšovaným znepokojením povedal: „Ale ste ho dorichtovali!“

Seldon prikývol. „Vyzerá to tak. Keby spadol len o trochu ináč, zlámal by si väzy.“

Hummin sa opýtal: „Čo ste to za matematika?“

„Taký, akí žijú na Helicone.“ Sklonil sa po nôž, prezrel si ho a skonštatoval: „Nechutný a smrteľne nebezpečný.“

Hummin namietol: „Rovnako nebezpečná by bola aj nabrúsená čepeľ bez nutnosti napájania. Ale teraz by sme ich mali pustiť. Pochybujem, že sa chcú ďalej biť.“

Pustil Marbieho, ktorý si hneď začal šúchať plece a krk. K tomu lapal po dychu a nenávisťne zazeral na protivníkov.

Hummin mu ostro povedal: „Ber aj kumpána a padajte ka-defahšie. Inak budeme nútení podať trestné oznámenie za napadnutie a pokus o vraždu. Ak nič iné, tak za ten nožík pôjdeš do basy.“

Seldon a Hummin sledovali, ako Marbie dvíha Alema na nohy a bolestne sa s ním tacká z parku. Raz či dvakrát sa obzreli, no dvojica pri kreslách na nich len nehybne hľadela.

Seldon sa obrátil k Humminovi. „Ako sa vám poďakujem za to, že ste celkom neznámemu človeku pomohli proti dvom útočníkom? Pochybujem, že by som obidvoch zvládol sám.“

Novinár nad tým iba mávol rukou. „Ja som sa ich nebál. Sú to len pouliční bitkári. Stačilo im to vysvetliť ručne-stručne... samozrejme, v spolupráci s vami.“

„Máte slušné chvaty,“ premýšľal Seldon nahlas.

Hummin iba mykol plecami. „Ani vaše nie sú najhoršie.“ Potom stále rovnakým tónom dodal: „Už by sme radšej mali ísť. Len tu zbytočne strácame čas.“

Seldon sa opýtal: „Prečo by sme odchádzali? Máte strach, že by sa tí dvaja mohli vrátiť?“

„Ani v najmenšom, ale niektorí z tých hrdinov, ktorí sa potichu vyparili, len aby nevideli nič neprijemné, mohli zalarmovať políciu.“

„Dobre! Poznáme mená tých gaunerov a vieme ich aj celkom podrobne opísať.“

„Opísať? Načo by to bolo?“

„Veď sa dopustili násilného trestného činu...“

„Nebudte hlúpy! Na nás nie je ani škrabanec a tí dvaja sú zreli do nemocnice. Najmä ten váš, ktorý si hovorí Alem. Ak by niekoho obvinili, tak nás dvoch.“

„Ale to je nemožné! Ľudia dosvedčia, že...“

„Nikoho nebudú vypočúvať. Uvedomte si jedno, Seldon – tí dvaja šli po vás. Po vás osobne, chápete? Povedali im, že máte helionské oblečenie, a zrejme vás dopodrobna opísali. Možno im ukázali aj váš hologram. Mám podozrenie, že ich poslali osoby, ktoré ovládajú aj políciu, takže už radšej neatáľajme!“

Náhľivo vykročil a nútil k tomu aj Seldona. Hari nečakal, že novinár bude taký silný. Nedalo sa mu vytrhnúť, a tak sa nechal ťahať ako dieťa s netrpezlivou opatrovatelkou.

Ráznym krokom vošli pod arkádu, a kým si v nej Hari zvykol na slabšie svetlo, z okraja parku sa ozvalo kvílenie bŕzd.

„A sú tu,“ oznámil Hummin. „Pridajte, Seldon!“ Nastúpili na bežiaci pás a splynuli s davom.

Hari sa snažil presvedčiť Hummina, aby ho vzal naspäť do hotelu, novinár však o tom nechcel ani počuť.

„Zbláznili ste sa?“ opýtal sa polohlasne. „Budú tam na vás čakať!“

„Ale mám tam aj všetky svoje veci.“

„S tým sa nedá nič robiť.“

Nachádzali sa v nevelkej izbe príjemného bytového domu. Seldon netušil, kde presne to je, a tak sa len obzeral po garsónke. Väčšinu priestoru v nej zaberali stôl so stoličkou, posteľ a počítačový terminál. Nebolo tam nič na varenie ani umývanie, no Hummin ho cestou nasmeroval do spoločnej umývárne so záchodmi. Nieкто do nej vošiel, skôr ako si stihol vybaviť všetko potrebné. Vrhol jediný pohľad na Seldonove šaty – nie naňho samého –, a znechutene sa odvrátil.

Seldon sa o tom zmienil pred Humminom a ten nespokojne pokrútil hlavou. „Musíme s tým niečo urobiť. Škoda, že Helicon nemá ani zďaleka takú módu ako Trantor...“

Hari ho netrpezlivo prerušil: „Kolkо z toho je možno len vaša predstavivosť, Hummin? Aj mňa ste už takmer presvedčili, ale pri tom to stále môže byť len nejaká... Nejaká...“

„Snažíte sa nájsť výraz ‚paranoja‘?“

„Áno, presne. Možno je to len nejaká paranoidná predstava.“

Hummin mu povedal: „Zamyslite sa nad tým, dobre? Matematicky vám to nezdôvodním, ale videli ste sa s imperátorom. Nepopierajte to! Niečo od vás chcel a vy ste mu to nedali. Aj to je zbytočné popierať. Predpokladám, že mu išlo o detaily z budúcnosti, ktoré ste jednoducho odmietli poskytnúť. Demerzel si možno myslí, že len predstierate nevedomosť – že si ich nechávajú na neskôr alebo o ne má záujem ešte nieкто iný. Ktovie? Už

som vám vravel, že ak vás Demerzel chce, tak si vás zoženie, nech ste kdekoľvek. Povedal som vám to ešte pred tým, ako sa objavili tí dvaja bitkári. Som novinár a Trantorčan. Viem, ako to u nás chodí. Ale v jednej chvíli dokonca vravel, že chcu len vás. Spomínate si na to?“

„Čírou náhodou áno,“ prikývol Hari.

„Ja som preňho bol len neznámy chumajko, ktorého treba držať na uzde, kým vybaví svoju prácu. No a tou ste boli len vy.“

Posadil sa na stoličku a ukázal na posteľ. „Vystríte sa, Seldon. Urobte si pohodlie. Ten, kto poslal prvých dvoch – poďľa mňa to bol Demerzel –, môže vyslať aj ďalších, takže sa musíme zbaviť tých šiat. Momentálne asi bude mať problémy každý, kto sa v tomto sektore ukáže v heliconskom odeve a nevie dokázať, že nie ste vy.“

„Ale no tak!“

„Myslím to vážne. Musíme vám tie šaty vyzliecť a atomizovať, ak sa nám podarí nepozorovane dostať k likvidačnej jednotke. Ešte predtým vám musíme zohnať trantorský odev. Ste nižší ako ja. Vezmem to do úvahy. Nezáleží na tom, že vám celkom nepadne...“

Seldon krútil hlavou. „Na to nemám peniaze. Aspoň nie pri sebe. Tá trocha, čo mám, ostala v hotelovom trezore.“

„Tým sa budeme trápiť niekedy inokedy. Musíte tu vydržať hodinu či dve, kým zoženiem primerané oblečenie.“

Hari rozhodil rukami a rezignovane si vzdychol. „Dobre. Ak je to také dôležité, tak tu počkám.“

„Nepokúsíte sa vrátiť do hotela? Čestné slovo?“

„Čestné matematické. Je mi však trápne z toho, čo všetko pre mňa robíte. A koľko vás to stojí... Koniec koncov, napriek všetkým rečiam o Demerzelovi sa mi tí dvaja vlastne nesnažili ublížiť. Chceli mi len zobrať šaty.“

„To nie je celkom pravda. Chceli vás tiež odvliecť do vesmírneho prístavu a posadiť do lode na Helicon.“

„To bola len hlúpa vyhrážka. Nedá sa myslieť vážne.“

„Prečo?“

„Lebo na Helicon idem tak či tak. Aj som im to povedal. Odlietam už zajtra.“

„Stále to máte v pláne?“ chcel vedieť Hummin.

„Rozhodne. Prečo nie?“

„Na to existuje množstvo pádných dôvodov.“

Seldona nečakane zmohol hnev. „Pozrite sa, Hummin, ja už túto hru hrať nemienim! Skončil som a chcem ísť domov. Keby som nenechal letenku v hoteli, už by som si vymenil let za niektorý z dnešných. Myslím to vážne.“

„Na Helicon sa vrátiť nemôžete.“

Do tváre sa mu nahrnula krv. „A to už prečo? Vari na mňa čakajú aj tam?“

Hummin pokýval hlavou. „Nerozčuľujte sa, Seldon. Samozrejme, že by na vás čakali aj tam. Počúvajte ma! Ak pôjdete na Helicon, rúťte sa Demerzelovi rovno do pazúrov. Helicon je bezpečné imperiálne teritórium. Vari sa niekedy vzbúril či pridol k imperátorovým nepriateľom?“

„Nie, a mal na to jasný dôvod. Obklopujú ho väčšie svety. Jeho bezpečnosť závisí od Impéria.“

„Presne tak! Preto sa aj imperiálne sily na Helicone môžu spoliehať na bezvýhradnú spoluprácu tamojšej vlády. Boli by ste pod neprestajným dohľadom, a keď by si Demerzel zmyslel, že vás chce, hneď by vás aj mal. Keby nie tohto môjho varovania, ani by ste netušili, čo sa deje, a všetko by ste robili otvorene, s pocitom falošného bezpečia.“

„To je trápne! Keby ma chcel dostať na Helicon, prečo by ma tam jednoducho nenechal odletieť? Nazajtra mám letenku. Prečo

by kvôli pár hodinám posielal nejakých hrdlorezov a riskoval, že ho začnem podozrievať?“

„A prečo si myslíte, že by ste začali podozrievať práve jeho? Nevedel, že s vami budem aj ja a zaplavím vás tým, čomu hovoríte paranoja.“

„No dobre, ale aj bez toho – prečo by si dal toľkú námahu pre pár hodín?“

„Možno sa bál, aby ste nezmenili názor.“

„A kam by som šiel, ak nie domov? Ak ma môže kedykoľvek zadržať na Helicone, tak aj všade inde. Môže ma zbaliť hoci aj... Hoci aj na Anacreone, dobrých desaťtisíc parsekov ďaleko. Stačí, aby sa rozhodol. Čo už len znamená vzdialenosť pre hyperpriestorové lode? Aj keby som našiel svet, ktorý sa voči imperiálnym silám nespráva tak servilne, ktorý je dnes otvorene proti imperátorovi? Impérium žije v mieri. Ani svet, čo stále prechováva trpké spomienky na nejakú minulú krivdu, sa kvôli mne nepostaví na odpor imperiálnym silám. Okrem toho, všade okrem Heliconu som len cudzinec, takže odpadá aj čisto principiálny dôvod, prečo ma nevydať Impériu.“

Hummin ho trepezlivo počúval, jemne prikyvoval, nijako ho to však nepresvedčilo. Povedal: „V tom všetkom máte pravdu, stále je však jeden svet, ktorý imperátor nemá pod kontrolou. Myslím, že práve to Demerzela najväčšmi znepokojuje.“

Seldon sa na moment zamyslel. Snažil sa prejsť si v duchu nedávne dejiny a nájsť svet, na ktorom by mohli byť imperiálne sily celkom bezmocné. Nedarilo sa mu to. Nakoniec sa opýtal: „Ktorý to je?“

Hummin odvetil: „Ten, na ktorom stojíte. Práve preto je celá vec v Demerzelových očiach taká nebezpečná. Nejde mu ani tak o to, aby ste odleteli na Helicon, ale aby ste opustili Trantor, kým vám z nejakého dôvodu – hoci len z turistického záujmu – nezapadne tu ostať.“

Obaja chvíľu mlčali, kým Hari sardonicky nezvolal: „Trantor! Hlavné mesto Impéria so základňou imperiálnej flotily na vesmírnej stanici, ktorá ho obieha. Svet s najlepšimi vojskami v celom Impériu. Ak si myslíte, že práve na ňom budem v bezpečí pred imperátorom, tak ste už prešli od paranoje k čírej fantázii.“

„Nie! Nepochádzate z tohto sveta, Seldon. Neviete, aký je. Žije tu štyridsať miliárd ľudí, zatiaľ čo vo zvyšku svetov len málokto dosahuje aspoň desatinu jeho populácie. Je nepredstaviteľne komplikovaný po technologickej aj kultúrnej stránke. Momentálne sa nachádzame v imperiálnom sektore, ktorý má najvyššiu životnú úroveň v celej galaxii a žijú v ňom výlučne imperiálni funkcionári. Na tejto planéte je však vyše osemsto ďalších sektorov, niektoré aj s celkom inými subkultúrami, ktoré sú z pohľadu imperiálnych síl vlastne nedotknuteľné.“

„Prečo?“

„Lebo Impérium nemôže proti Trantoru seriózne zakročiť. Keby to urobilo, nepochybne by otriaslo niektorým z množstva technologických aspektov, na ktorých stojí tento svet. Technológie sú na ňom také poprepávané, že stačí poškodiť jeden vzťah a narúšite všetky. Verte mi, Seldon, tu na Trantore dobre vieme, čo znamená zemetrasenie, ktoré sa nepodarilo včas ventilovať, alebo búrka, ktorú sme nestihli rozptýliť, či hoci len celkom obyčajná ľudská chyba, ktorá unikla pozornosti. Planéta balansuje na pokraji zrútenia a neprestajne treba vynakladať ohromné úsilie, aby si udržala rovnováhu.“

„Nič také som o nej nepočul.“

Humminovi sa na tvári mihol náznak úsmevu. „Isteže nie. Vari nečakáte, že bude Impérium roztrubovať do sveta, aké je slabé priamo vo svojom srdci? Ja však ako novinár viem, čo sa deje, aj keď sa to na iné svety nedostane. Viem aj to, čo sa nevyzradí ani zvyšku Trantoru, ba aj to, keď sa imperiálna moc snaží veci utuľtať.“

Môžete mi veriť, imperátor aj Eto Demerzel vedia to, čo vy nie – že narušiť Trantor znamená ohroziť celé Impérium.“

„A z toho dôvodu navrhujete, aby som ostal na Trantore?“

„Presne tak. Môžem vás tu dostať na miesto, kde budete v dokonalom bezpečí aj pred Demerzelom. Nemusíte si ani zmeniť meno a môžete fungovať celkom otvorene. Jednoducho tam na vás nedosiahne. Preto sa vás snažil čo najskôr vyhnať z Trantoru, a keby nie šťastnej náhody, ktorá nás dala dokopy – a toho, ako nečakane dobre sa viete brániť –, aj by sa mu to podarilo.“

„Ale ako dlho musím zostať na Trantore?“

„Tak dlho, ako bude nutné pre vašu bezpečnosť, Seldon. Možno aj navždy.“

8

Hari Seldon sa pozeral na hologram seba samého v podaní Humminovho projektora. Bolo to dramatickejšie a užitočnejšie ako zrkadlo. Vyzeralo to, akoby stáli v izbe dvaja.

Pozrel sa na rukáv svojej novej tuniky. Bol zvyknutý na heliconskú módu, a tak ľutoval, že nemá aspoň trochu tlmenejšie farby. Na druhej strane bol vďačný, že nie sú až také krikľavé ako ostatné na tomto svete. Spomenul si, čo mali oblečené dvaja útočníci, a až ho v duchu striaslo.

Povedal: „Predpokladám, že musím nosiť aj ten klobúk.“

„V imperiálnom sektore áno. Objaviť sa na verejnosti prosťovlasý je tu vrcholne neslušné. Inde môžu platiť menej prísne zvyklosti.“

Len si vzdychol. Klobúk bol z mäkkého materiálu a po nasadení sa prispôbil hlave. Striešku mal rovnakú na všetkých stranách, nie však takú extravagantnú ako dvojica útočníkov. Utešovalo ho len to, že sa na hlave celkom ladne vykrivila.